

Arabisk A - Valgfag

Undervisningsvejledning

Juni 2014

Vejledningen indeholder uddybende og forklarende kommentarer til læreplanens enkelte punkter, idéer og forslag til den konkrete udmøntning samt en række paradigmatiske eksempler på undervisningsforløb. Vejledningen er et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Det er derfor hensigten, at den ændres forholdsvis hyppigt i takt med den faglige og den pædagogiske udvikling.

Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

1. IDENTITET OG FORMÅL	2
1.1 Identitet	2
1.2 Formål	2
2. FAGLIGE MÅL OG FAGLIGT INDHOLD	2
2.1 Faglige mål	2
2.2 Kernestof	3
3. TILRETTELÆGGELSE	4
3.1 Didaktiske principper	4
3.2 Arbejdsformer	6
3.3 It	7
3.4 Samspil med andre fag	7
3.5 Typer af undervisningsmaterialer	7
3.6 Progression	7
4. EVALUERING	8
4.1 Løbende evaluering	8
4.2 Prøveformer	8
4.2.1 Undervisningsbeskrivelser	8
4.2.2 Den mundtlige og den skriftlige prøve	8

4.3 Bedømmelseskriterier	11
4.4 Karakterbeskrivelser	11
5. PARADIGMATISKE EKSEMPLER	12
5.1 Familieliv i arabiske lande	12
5.2 Immigration og eksil	14
5.3 Ægypten	15
5.4 Arabisk litteratur og kultur	16

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Arabisk er et færdighedsfag, vidensfag og kulturfag. Dets genstandsområde er moderne standardarabisk, og i forlængelse heraf kendskab til og forståelse af historie, kultur og samfundsforhold i den arabiske verden og andre områder med arabisktalende befolkninger.

1.2 Formål

Gennem arbejdet med arabisk sprog udvikles elevernes evne til at kommunikere på arabisk. Studiet af arabisk sprog og kultur giver viden og indsigt, som bibringer eleven såvel forståelse af arabiske samfundsforhold og kultur som øget omverdensforståelse og interkulturel bevidsthed. Arabisk giver kendskab til en kultur som spiller en væsentlig rolle i den globaliserede verden og skærper elevernes æstetiske opmærksomhed. Studiet skal desuden give eleverne den fornødne studiekompetence til at fortsætte med arabisk på en videregående uddannelse.

Den anvendelsesorienterede dimension sikres således via fagets centrale omdrejningspunkt, de kommunikative kompetencer, hvilket også fremgår af ovenstående. Tekstlæsningen, som er af afgørende vigtighed for og i faget, er udgangspunktet for udviklingen af de mundtlige og skriftlige kompetencer og for tilegnelsen af den kulturelle viden, der er nødvendig for at kunne begå sig på arabisk i forskellige kommunikationssammenhænge.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Lyttefærdighed:

Inden for studerede emner skal eleven kunne forstå et udvidet ordforråd i talt moderne standardarabisk i normalt taletempo.

Talefærdighed:

Eleven skal kunne samtale over et studeret emne på et enkelt, men nogenlunde flydende og grammatisk og udtalemæssigt korrekt arabisk. Der forventes rimelig korrekt anvendelse af et grundlæggende ordforråd og grundlæggende sætningskonstruktioner. Grammatisk lægges der vægt på korrekt bøjning i de almindelige former af verber og substantiver/ adjektiver samt forståelse for kongruens, ligesom korrekt placering af komplement og valg af konjunktioner har betydning. Der forventes ikke brug af *i'ráb* (kasmusendelser) bortset fra fastfrosne tanwin-former.

Læsefærdighed:

Eleven skal kunne læse en ukendt tekst under forudsætning af at ordforrådet svarer til det udvidede ordforråd der er gennemgået i undervisningen.

Skrivefærdighed:

Eleven skal kunne skrive kortere tekster i form af beskeder, e-mails, enkle fremstillinger o.l. på et enkelt, men nogenlunde grammatisk og kontekstuel korrekt arabisk. Der forventes ikke, at eleven anvender decideret skriftsproglige former, men skrevet talesprog, dog kræves en højere grad af grammatisk korrekthed end i den mundtlige eksamination. Det forventes, at eleven bruger gængse tiltale- og høflighedsformer. Der lægges derudover vægt på umiddelbar forståelighed.

Kultur og samfund

Eleven skal i begrænset omfang kunne perspektivere arabiske tekster enten i forhold til arabiske kulturer eller arabiske minoritetskulturer i andre samfund, herunder det danske. Der lægges vægt på, at eleven er bekendt med nøglebegreber på arabisk inden for de studerede emner.

2.2 Kernestof

- Udtale og intonation
 - Sproget er moderne standardarabisk som anvendt talesprog, suppleret med dagligdags vendinger fra en større arabisk dialekt.
 - Til grundlæggende udtale og alfabet-lære kan fx anvendes Brustad et. al.: ”Alif Baa” (Georgetown University Press, 1995 el. senere).
 - Det er vigtigt, at der anvendes AV-materiale allerede fra den tidlige sprogundervisning, så eleverne får en idé om udtale, trykmønster og sprogmelodi samt et grundlæggende ordforråd.
 - I den korte periode i begyndelsen af undervisningsforløbet hvor det arabiske alfabet indlæres, kan der anvendes latinske bogstaver til støtte for indlæring af nye ord og dialoger, men dette bør ophøre, så snart alfabetet er gennemgået i undervisningen. I de følgende måneder er det en god ide at understøtte alfabetindlæringen med øvelser der har særlig fokus på bogstavgenkendelse (især øvelser der træner bogstaver med samme grundformer, men har forskellige diakritiske tegn, fx: *ب - ت - ث / ص - ظ - ط*). Det bør desuden gøres klart for eleverne at transskription af ord eller sætninger til latinske bogstaver både forsinker og hindrer en hensigtsmæssig tilegnelse af udtale- og læsefærdighed
- lytte- og talefærdighed, herunder evnen til at indgå i dialog og til fremlæggelse og præsentation af lettere tekster eller emner på arabisk.
 - Der kan med fordel anvendes pardialoger og gruppesamtaler for at aktivere alle elever i den undervisningstid der står til rådighed. Eleverne bør desuden opfordres til at lave studiegrupper, hvor de øver tale- og lyttefærdighed uden for undervisningen.

- lyd- og billedmedier som støtte for lytte- og læseforståelse samt tale- og skrivefærdighed.
 - o Der findes velegnet undervisningsmateriale i en række lærebogssystemer i arabisk som fremmedsprog, der nu leveres med CD, CD-rom, DVD eller MP3-filer. Også internettet har meget materiale i form af læringssteder i arabisk som fremmedsprog (se fx webstedet for Brustad et. al.: "al-Kitab fii ta'allum al-'arabiyya", al-Batals "Aswat arabiyya", den arabiske webcafe ved Center for Mellemøststudier på Syddansk Universitet.)
- Skønlitterære tekster i bearbejdet form såvel som ikke-skønlitterære tekster af forskelligt omfang, som belyser den arabiske verdens kulturelle og samfundsmæssige udvikling med vægt på det 20. og 21. århundrede.
 - o På begynderniveau kan emner som præsentation, familieforhold, dagligdagen, skolegang, rejser i arabiske lande o.l. være relevante. Det tilrådes, at der ikke bruges for meget tid på ordforråd inden for moderne standardarabisk, der ikke naturligt forekommer blandt arabisktalende, så som fx at træne indkøb o.l., der normalt foregår på den lokale dialekt.
 - o På højere niveau studeres eksempelvis emner som arbejde, politik og uddannelse.
 - o Emner kan studeres ud fra det valgte lærebogssystem, suppleret med lette artikler, letlæsningsbøger (f.eks. børnebøger), tilpassede eller konstruerede faglitterære tekster. Også her er internettet velegnet; se fx læsehjørnet på Syddansk Universitets arabiske webcafe.
- fagets mest centrale hjælpemidler, herunder IT.
 - o Eleverne trænes i at benytte ordlister der er målrettet begyndere, som fx dem der følger med Brustad et al.: "al-Kitab"-systemet. Senere introduceres brug af ordbøger som fx ordbogen.com, "Dansk-Arabisk" (Specialpædagogisk forlag, 1989), "Arabisk-Dansk Ordbog" (Gyldendal, 2003).
 - o Eleverne introduceres til brug af computer på arabisk, herunder først og fremmest til tekstbehandling, men også til brug for at finde arabisksprogede websider på internettet. Det anbefales at eleverne allerede det første år afleverer enkle skriftlige øvelser der er skrevet på computer.
 - o Det tilrådes at anvende de efterhånden mange spil og læringsredskaber der ligger på internettet i form af flashcards, grammatiske quizzer, m. m.
- arabisk historie, kultur og samfundsforhold, som udvikler elevernes sans for den æstetiske dimension.
 - o Tekst-, lyd- og billedmaterialet bør gradvist introducere eleverne til forskellige aspekter af arabisk kultur og samfundsforhold. Det vil være en god ide at dække elementer fra hvert af de fire hovedområder, som den arabiske verden normalt opdeles i: Maghreb (Marokko, Algeriet, Tunesien, Libyen), Nillandene (Ægypten, Sudan), Den Arabiske Halvø (Saudi-Arabien, Yemen og de små Golfstater) og Den Frugtbare Halvmåne (Syrien, Libanon, De palæstinensiske Selvstyreområder/ Israel, Jordan og Irak). Derved bibringes eleverne en forståelse af, hvor forskelligartet den arabiske verden er.
 - o Det vil ligeledes være en god ide at arbejde med arabiske minoritetskulturer i Danmark, så elevernes forståelse øges for hvordan arabisk sprog og kultur udvikler sig i diasporaen.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Udtaletræning

- Tydelig udtale anses for en central færdighed i tilegnelsen af arabisk. Derfor bør eleverne gennem hele forløbet trænes i at forbedre udtalen, f.eks. i form af fælles udtaleøvelser, brug af sproglaboratorium og opgaver, der illustrerer hvordan de enkelte lyd, ord og sætninger produceres.
- I elevernes tilegnelse af arabisk udtale bør der især fokuseres på de lyde, der er vanskelige for dansktalende. Udtaleøvelser bør være et tilbagevendende element i hele undervisningsforløbet. Det tilrådes, at udtale både indøves isoleret og i sætnings- og frasesammenhæng. Eleverne bør også gøres opmærksom på regionale udtaleforskelle, fx ved brug af ”jim”, ”qaf” og andre emphatiske konsonanter.

Lyttefærdighed

- Systematisk træning af lyttefærdighed er vigtig gennem hele forløbet, ikke alene for at eleverne lærer at forstå talt arabisk, men også for at styrke deres udtale og talesprog. Lyttefærdighed kan trænes vha. lytteøvelser i sproglaboratorium, ved brug af video og over nettet, samt på højere niveauer vha. arabiske tv-udsendelser, spille- og dokumentarfilm.

Talefærdighed

- Talesprog trænes gennem situationsbaserede dialoger eller tasks, f.eks. i form af rollespil eller korte elevoplæg på arabisk. Der lægges vægt på, at eleven fra starten lærer at udtrykke sig forståeligt. Fotografier og andet billedmateriale kan indgå i undervisningen som udgangspunkt for taleøvelser, fordi det anskueliggør samfundsmæssige og kulturelle aspekter, og derved støtter begrebsindlæring.
- Rollespil kan anskues som styrede dialoger. Med udgangspunkt i en skabelon kan eleven fx skrive en kort dialog, som danner forlæg for et rollespil. Formålet hermed er at give eleven et værktøj til at løse opgaver i pragmatisk sprogbrug gennem indlæring af eksempler på kontekstuel nogenlunde korrekt sprogbrug.
- Elevoplæg på arabisk bør ligge inden for de studerede emner. Oplæggene afholdes på talesprog og må ikke have form af oplæsning, idet skriftlig forberedelse kun finder sted i form af stikord og centrale fraser.

Skrift- og talesprog

- Gennem situationsbaserede dialoger og emnespecifikke fagtekster introduceres eleven til forskelle på arabisk tale- og skriftsprog. Eleverne bør have kendskab til almindelige dagligdags vendinger på en af de store dialekter.
- Elevens arabiske begrebsdannelse styrkes gennem baggrundsviden om de sociale og kulturelle forhold, der ligger til grund for svært oversættelige begreber. Her kan billedmateriale spille en væsentlig rolle.
- Det tilstræbes at nyt ordforråd vokaliseres, men at denne vokalisering falder væk, når eleven har set hhv. udtalt ordet nogle gange og derved har opnået en vis automatisering. Brug af vokalisering bør således altid afgøres på ordniveau, afhængig af elevens bekendthed med den givne gloses udtale, mens brug af generelt vokaliserede tekster bør frarådes, da det hæmmer udviklingen af en adækvat læsefærdighed.
- Der arbejdes med både intensiv og ekstensiv tekstlæsning. Intensiv tekstlæsning sigter mod grundlæggende forståelse af teksten samt evt. at træne oversættelse fra arabisk til dansk. Grammatiske former og syntaktiske strukturer forventes at kunne genkendes og danne grundlag for oversættelsen.

- Ekstensiv tekstlæsning sigter mod at give eleverne en fornemmelse for sprogets flow og mod at træne eleverne i at gætte betydningen af ukendte ord og strukturer, samt udnytte passivt gloseforråd. Ekstensiv læsning er primært rettet mod indholdet, således at eleverne læser en tekst med henblik på at besvare konkrete spørgsmål til indholdet. Eleverne kan sættes til at læse større bidder af forholdsvis lette ukendte tekster med henblik på at referere dem på dansk eller arabisk eller besvare multiple choice-opgaver. Tekster til ekstensiv læsning kan være skrevet vokaliseret.

Grammatik, ordbøger mm.

- Målet med grammatikundervisningen er at give eleverne en overordnet forståelse af grammatiske strukturer, så de kan producere korrekt og forståeligt sprog.
- En funktionel/produktiv tilgang til undervisning i grammatik og syntaks anses for ønskværdig. Hvor det er muligt, trækkes der paralleller til tilsvarende eller afvigende strukturer og former i andre sprog eleven kender.
- Pragmatik anses for at være central i introduktionen til grammatik. Der undervises således ikke alene i syntaks, men også i hvilke sammenhænge de enkelte grammatiske strukturer og former finder anvendelse.
- En del af grammatikundervisningen kan foregå som lærerstyret klasseundervisning, men andre undervisningsmetoder kan med fordel anvendes. F.eks. kan eleven selv udlede grammatisk viden ud fra eksempelsætninger, eller komme med korte oplæg om grammatiske emner. Eleven kan i grupper på to eller flere besvare grammatiske spørgsmål; svarene danner efterfølgende udgangspunkt for diskussion i klassen.
- Eleverne skal kunne genkende sjældent anvendte verbalformer såsom dualis og pluralis femininum samt jussiv og imperfektum subjunktiv, men det forventes ikke at de kan producere formerne. Nominal dualis indlæres idiomatisk i de relevante tilfælde (øjne, forældre etc.)
- Brustad et al.s ”Al-Kitab fi ta’ allum al-’arabiyya” (Georgetown University Press, 1996 el. senere) med tilhørende websted kan evt. benyttes.

3.2 Arbejdsformer

De forskellige discipliner modsvarer af tilsvarende forskellige undervisningsformer. Lærerstyret klasseundervisning kan være velegnet til gennemgang af nyt stof, men det anbefales også, at eleverne nogle gange præsenteres for nyt f.eks. ordforråd og grammatisk stof i form af eksempler, ud fra hvilke de selv kan udlede de mere overordnede regler. Derudover anbefales parvise øvelser, gruppearbejder, elevstyret undervisning i form af elevoplæg m.m., samt hjemmearbejde. Efter begynderundervisningen organiseres arbejdet hovedsageligt gennem 6-8 forskellige emner.

Skriftlige opgaver

Skriftlige opgaver tjener primært til at indlære ordforråd og styrke et korrekt talesprog, herunder indlæring af syntaktiske former samt udvidelse og korrekt anvendelse af ordforråd. Det forventes ikke at eleverne skal kunne udtrykke sig på et adækvat skriftsprogligt arabisk. Teksterne bør således primært vurderes ud fra korrekt anvendt ordforråd og syntaks og ikke ud fra korrekt anvendelse af skriftsproglige udtryk.

Eleven afleverer korte skriftlige opgaver af stigende sværhedsgrad startende med eksempelvis en kort præsentation af sig selv og sin familie, beskrivelse af skoleforløb, fritidsinteresser etc. Det anbefales også at benytte e-mail kommunikation, chat og andre skriftlige kommunikationsformer på

arabisk som naturligt kræver brug af computer, ligesom skriftlige opgaver i almindelighed træner arabisk tekstbehandling. Emnerne vælges på baggrund af de i timerne læste og gennemgåede tekster. De skriftlige opgaver kan derefter følges op af en mundtlig præsentation, så eleven derigennem får mulighed for at gennemarbejde sproget på flere måder.

3.3 It

Eleverne bør trænes i at skrive arabiske opgaver på computer, enten som individuelle øvelser eller i grupper. Det er en god ide at lade nogle af elevernes skriftlige opgaver som fx præsentation af sig selv og sin familie, bolig, fritidsinteresser, m.m. få form af websider, der lægges ud på nettet, så alle kan læse teksterne og dermed få øvet ordforråd og læsetræning.

Som en naturlig del af undervisningen, og ikke mindst i forbindelse med forberedelse af elevoplæg, bør eleverne trænes i at indhente oplysninger om arabisk sprog og kultur på Internettet, herunder også brug af arabisksprogede søgemaskiner.

3.4 Samspil med andre fag

Arabisk vil kunne bidrage til faget Almen Sprogforståelse som eksempel på et ikke-indoeuropæisk sprog med en væsensforskellig fonologi, grammatik, semantik og pragmatik. Arabisk vil dermed kunne perspektivere karakteristika ved indo-europæiske sprog og samtidig eksemplificere fundamentale ligheder mellem ikke-beslægtede sprog.

3.5 Typer af undervisningsmaterialer

Eksempler på lærebogssystemer

- *Brustad, K. et. al.: "Alif Ba" (Georgetown University Press, 1995 el. senere)* er fx velegnet til alfabetindlæring
- *Brustad, K. et. al.: "al-Kitab fi ta'allum al-'arabiyya" 1-2 (Georgetown University Press, 1996 el. senere)* med tilhørende DVD og CDer.

Herudover findes der en lang række lærebogssystemer som indeholder velegnede tekster til brug i undervisningen. Se fx:

- Allen, Roger: *Let's Learn Arabic*. University of Pennsylvania, 1988
- Alish, Mahdi: *Ahlan wa Sahlan. Functional Modern Standard Arabic for beginners*. Yale University Press, 2000
- *Badawi et.al.: al-Kitab al-Asasi, Tunis 1988* (Primært til supplerende tekster og opgaver)
- Younes, Munther: *Elementary Arabic: An Integrated Approach*. Yale University Press, 1998

It-ressourcer:

- Arabisk webcafe ved Syddansk Universitet:
http://www.sdu.dk/om_sdu/institutter_centre/c_mellemoest/forskning/forskningsenheder/arabisk/ressourcer – så fås et link til både webcafeen og mange andre undervisningsressourcer (gratis)
- *Carsten Niebuhr Instituttets Fjernundervisningsprogram* er en mulighed for et alternativt eller supplerende system. (mod betaling)

3.6 Progression

Den sproglige progression i elevernes tale-, lytte-, læse- og skrivefærdighed finder sted som en gradvis udvidelse af ordforråd og grammatiske konstruktioner samt behandling af længere tekster og mere abstrakte emner i undervisningen.

På første år er det hensigtsmæssigt at emnerne tager udgangspunkt i elevernes verden og dagligdag, mens emnerne på andet og tredje år overgår til at være af mere almen karakter.

På første år forventes eleven at kunne genkende og gengive sætninger relateret til studerede tekster, samt at kunne besvare enkle spørgsmål relateret til disse emner og tekster.

På andet år forventes eleven at kunne bruge sproget til at erhverve sig større ordforråd, anvende nyt ordforråd kreativt, forstå ikke-studerende enkle sætninger inden for studerede områder, samt føre en samtale om studerende emner inden for det kendte ordforråd.

På tredje år er det hensigtsmæssigt at fokusere på indhold der giver indsigt i arabisk kultur og samfundsforhold gennem tekst-, lyd- og videomateriale. Stoffet skal udfordre eleven både sprogligt og indholdsmæssigt.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Det er vigtigt at eleven løbende får testet sin færdighed i arabisk og derved bliver bevidst om sin faktiske kunnen. Det anbefales derfor at der med jævne mellemrum tilbydes forskellige former for tests der hhv. omfatter det gennemgåede stof (*achievement tests*) og elevens generelle sprogfærdighed (*proficiency tests*). Testene kan have form af fx samtale (med underviser eller andre elever), rollespil, præsentation eller fremlæggelse (enten i klassen eller indtalt på bånd eller digitalt), multiple choice, cloze tests el. andet. Også skriftlige hjemmeopgaver kan bruges til at teste eleverne i både det gennemgåede stof og deres sprogfærdighedsniveau. Det er vigtigt at den enkelte elev herefter får feedback på sin præstation, enten skriftligt eller i samtale med underviseren, så det kan danne baggrund for elevens videre arbejde med tilegnelse af arabisk.

Det er ligeledes hensigtsmæssigt at diskutere strategier for tilegnelse med eleverne: Hvilke teknikker bruger eleven fx til at huske nyt ordforråd, hvilke teknikker er hensigtsmæssige hhv. uhensigtsmæssige, hvordan kan tilegnelsen forbedres, hvad virker for nogle elever og ikke for andre, etc. Derved får eleverne en mere bevidst holdning til tilegnelsen af arabisk og hvordan de kan forbedre deres præstationer, og den færdighed kan med fordel anvendes i andre sproglige tilegnelsessituationer.

4.2 Prøveformer

4.2.1 Undervisningsbeskrivelser

For hvert emne skal der udarbejdes en skriftlig undervisningsbeskrivelse i overensstemmelse med den af Undervisningsministeriet udsendte skabelon. Vigtigst i Undervisningsbeskrivelsen er

- emnets titel
- emnets fokus
- anvendte materialer

Det er vigtigt, at emnets faglige fokus beskrives. Emnets titel og benyttet litteratur kan ikke gøre det ud for en sådan beskrivelse. Beskrivelsen bør være kort, men af et omfang, der sætter en udenforstående ind i det overordnede indholdsmæssige perspektiv med forløbet.

4.2.2 Den mundtlige og den skriftlige prøve

Den skriftlige prøve

Der afholdes en centralt stillet skriftlig prøve af fem timers varighed.

Prøvens væsentligste bestanddel er en opgave i fri skriftlig udtryksfærdighed på arabisk med udgangspunkt i et nutidigt arabisksprog tekstmateriale, eventuelt suppleret med billedmateriale. Eksaminanden må benytte alle hjælpemidler. Kommunikation med omverdenen er ikke tilladt. Endvidere er brug af internettet og oversættelsesprogrammer, dvs. software eller netbaserede programmer, der kan oversætte hele sætninger og hele tekster fra ét sprog til et andet, ikke tilladt.

Den mundtlige prøve

Prøven består af tre dele.

- 1) Tekstforståelse med udgangspunkt i en ukendt, ubearbejdet arabisksprog prosatekst af et omfang på mellem 2/3 og én normalside. Teksten skal være forsynet med en kort introduktion på dansk, og kun realkommentarer og særlige glosser anføres. Teksten refereres i hovedtræk på dansk.*
- 2) Samtale på arabisk med udgangspunkt i et ukendt billedmateriale om almene emner.*
- 3) Præsentation på arabisk af et ukendt, ubearbejdet arabisksprog tekstmateriale med et omfang på tre til fire normalsider. Tekstmaterialet, som glosseres i forhold til niveau og sværhedsgrad, skal have tilknytning til et af de studerede emner. De emner, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet. Det studerede emne inddrages i præsentationen, som efterfølges af en uddybende samtale. Tekstmaterialet udleveres dagen før prøven, og der gives ca. 24 timers forberedelsestid, dog ikke mindre end 24 timer. Alle hjælpemidler er tilladt.*

Til 1) og 2) gives en samlet forberedelsestid på ca. 30 minutter. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Eksaminanden må benytte alle hjælpemidler. Kommunikation med omverdenen er ikke tilladt. Endvidere er brug af internettet ikke tilladt.

En normalside er for prosa 1300 bogstaver, for lyrik 30 verslinjer. I normalsideberegningen af en arabisk tekst indgår korte vokaler, også selvom disse ikke er markeret i teksten.

Det samme ukendte prøvemateriale må højst anvendes ved tre eksaminationer på samme hold.

Det anbefales at anvende følgende rækkefølge ved eksaminationen:

- A. Referat i hovedtræk på dansk af den ukendte prosatekst.
- B. Samtale på arabisk med udgangspunkt i ukendt billedmateriale.
- C. Præsentation på arabisk af det ukendte tekstmateriale og samtale på arabisk på grundlag heraf.

En sådan rækkefølge tager hensyn til, at eksaminanderne umiddelbart inden eksaminationen har beskæftiget sig med den korte ukendte prosatekst og med det ukendte billedmateriale. Endvidere vil denne rækkefølge i de fleste tilfælde give eksaminanden mere fleksibilitet i afrundingen og perspektivering i forhold til det studerede emne.

Eksaminationstiden er i alt ca. 30 minutter inkl. votering.

Normalt vil punkt A og B vare max. 10 minutter i alt, idet punkt A ofte vil kunne afsluttes efter 1-3 minutter.

Ad A. Referat i hovedtræk på dansk af den ukendte prosatekst.

Det er vigtigt at understrege, at der er tale om et referat i hovedpunkter og ikke en tilnærmelsesvis oversættelse. Derfor skal det blot konstateres, om eksaminanden har forstået teksten i hovedtræk, og der bør i hovedreglen ikke spørges om detaljer.

Den ukendte tekst skal være forsynet med liniætæller og indledning på dansk. Der opgives ikke gloser, medmindre det drejer sig om nødvendige realkommentarer eller specielle eller særligt vanskelige gloser.

Ad B. Samtale på arabisk med udgangspunkt i ukendt billedmateriale.

Da formålet med denne del af prøven er interaktion, dvs. fri samtale om almene emner, må billedmaterialet ikke have tilknytning til de studerede emner, og det må heller ikke være et materiale, der lægger op til beretning eller fortælling, fx tegneseriestriber. Under samtalen vil det ofte falde naturligt at komme ind på centrale samfundsmæssige og kulturelle forhold. Det er vigtigt at vælge billedmateriale, der kan lægge op til samtale på flere taksonomiske niveauer, således at der både kan indgå beskrivelse og diskussion.

Der kan på billedmaterialet være en kort arabisk titel hentet fra den sammenhæng, billedet oprindeligt forekom i, fx i forbindelse med et billede fra en avis.

Ad C. Præsentation på arabisk af det ukendte tekstmateriale på ca. 4 ns og samtale på arabisk på grundlag heraf.

Tekstmaterialet skal have tilknytning til et af de studerede emner. Det ukendte tekstmateriale der bortset fra enkeltord ikke må være vokaliseret, forsynes med kilde, forfatter og udgivelsesår samt en kort indledning til teksten på arabisk, og det angives, hvilket emne materialet har tilknytning til. Der opgives gloser i et omfang, der er passende for tekstens sværhedsgrad og niveauet, herunder nødvendige realkommentarer eller specielle gloser. Eksamensbekendtgørelsen (§ 2, stk. 1) kræver, at "prøverne skal tilrettelægges med henblik på at dokumentere graden af målopfyldelse i forhold til væsentlige mål og krav". Det betyder, at de emner, der indgår som grundlag for prøven, tilsammen skal dække de faglige mål og kernestoffet. Et for begrænset antal emner vil således ikke være et tilstrækkeligt grundlag for at kunne afprøve fagets og niveauets faglige mål og kernestof.

Eleverne/kursisterne skal på forhånd vide, hvilke emner, der indgår som grundlag for prøven.

Under præsentationen kan eksaminanden benytte egne noter, transparenter, elektronisk præsentation eller lignende, men oplæsning herfra kan ikke i sig selv tælle positivt i bedømmelsen. Under selve eksaminationen er der ikke tid til at konsultere noter, slå ord eller realia op eller lignende, men eksaminanden kan eksempelvis støtte sig til kortere gloselister eller mind-maps, ligesom eksaminanden kort kan citere fra nogle medbragte værker for at underbygge væsentlige pointer i sin perspektivering til det læste emne.

Præsentationen varer normalt 5-7 minutter, og herunder skal eksaminanden inddrage det studerede emne, som tekstmaterialet har tilknytning til. Herefter følger en uddybende samtale mellem eksaminand og eksaminator.

En normalside svarer til 1300 bogstaver, heri indregnet korte vokaler, også selvom disse ikke er angivet i teksten.

Det ukendte tekstmateriale i A og C kan ikke stamme fra et værk, hvorfra der er læst uddrag i undervisningen, men det kan fx godt være et uddrag af en anden tekst af samme forfatter.

Tekstmaterialet til A og C kan ikke stamme fra samme værk.

Prøvematerialet vælges af læreren og sendes til godkendelse hos censor normalt senest 5 hverdage inden prøven. Censor står inde for, at de valgte tekster mht. sværhedsgrad er niveausvarende, og at formalia er opfyldt. Er dette ikke tilfældet, må censor gøre indsigelse.

I forberedelses- og eksaminationslokalet er alle hjælpemidler tilladt, bortset fra kommunikation med omverdenen

Eksamensspørgsmålene fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne. Hver eksaminand skal kunne vælge mellem mindst fire spørgsmål.

Trækning af spørgsmål til 24-timers forberedelse forestås af skolens ledelse eller en repræsentant herfor. Eksaminator behøver altså ikke være til stede. Ved trækningen af spørgsmål til den korte forberedelsestid skal eksaminator samt enten censor eller institutionens leder være til stede.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved både den skriftlige og den mundtlige prøve bedømmes det, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan uddrage det væsentlige af det udleverede tekstmateriale, udtrykke sig skriftligt på et enkelt og forståeligt arabisk, disponere og fremstille et indhold, samt på at eksaminanden viser sikkerhed i den relevante morfologi og syntaks og behersker et alment ordforråd samt idiomatik.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden på arabisk kan præsentere og perspektivere det ukendte tekstmateriale og inddrage relevante elementer af arabisk kultur, historie og samfundsforhold fra det studerede emne. Endvidere lægges der vægt på samtalefærdighed og tekstforståelse. Sammenhængende sprogbrug er vigtigere end korrekthed i detaljen. Den arabisksprogede del af eksaminationen vægtes højest.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

4.4 Karakterbeskrivelser

Den 1. august 2006 blev 7-trinsskalaen indført i de gymnasiale uddannelser, og alle elever, der følger gymnasiereformen fra 2005, skal bedømmes med karakterer efter 7-trinsskalaen. Nedenfor præsenteres beskrivelser af udvalgte karakterer for den skriftlige henholdsvis den mundtlige prøve. Disse karakterbeskrivelser har alene vejledende karakter. Bedømmelserne af de konkrete præstationer skal stadig ske på baggrund af

- de faglige mål (læreplanens pkt. 2.1)
- bedømmelseskriterierne (pkt. 4.3.)
- et professionelt, fagligt skøn
- en samlet vurdering af præstationen.

Skriftlig prøve

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Den skriftlige fremstilling er sammenhængende og med et alment ordforråd. Eleven viser sikkerhed i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks med fortrinsvis uvæsentlige fejl. Indholdet viser en indgående forståelse af tekstmaterialet. Besvarelsen er udførlig og inddrager stort set alle relevante aspekter.
7	Godt	Den skriftlige fremstilling er nogenlunde sammenhængende. Eleven viser rimelig sikkerhed i ordforråd og i den relevante idiomatik,

		morfologi og syntaks, med en del fejl, som dog ikke forstyrrer kommunikationen. Indholdet viser overvejende god forståelse af tekstmaterialet. Eleven inddrager mange, men ikke alle relevante aspekter i sin besvarelse.
02	Tilstrækkeligt	Den skriftlige fremstilling er noget usammenhængende, men gennemgående forståelig. Sproget mangler præcision, og der forekommer flere alvorlige fejl. Indholdet viser, at tekstmateriale og emne i det væsentlige er forstået. Eleven inddrager i tilstrækkeligt omfang relevante aspekter i sin besvarelse.

Den mundtlige prøve:

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Eleven udtrykker sig i sin mundtlige præsentation af tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i et klart og nogenlunde flydende standardarabisk og med et alment ordforråd. Eleven viser sikkerhed i tekstforståelse og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks med fortrinsvis uvæsentlige fejl. Præsentationen er selvstændig og velstruktureret. Både præsentationen og samtalen viser stor indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne, og eleven inddrager stort set alle relevante aspekter.
7	Godt	Eleven udtrykker sig i sin mundtlige præsentation af tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i et mindre flydende sprog. Eleven viser rimelig sikkerhed i tekstforståelse og ordforråd og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks, med en del fejl, som dog ikke forstyrrer kommunikationen. Præsentationen er sammenhængende. Både præsentationen og samtalen viser god indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne, og eleven inddrager flere relevante aspekter.
02	Tilstrækkeligt	Elevens sprog er gennemgående forståeligt, men mangler præcision, og der er flere alvorlige fejl, hvilket i nogen grad forstyrrer kommunikationen. Præsentationen er noget usammenhængende. Både præsentationen og samtalen viser, at tekstmaterialet i det væsentlige er forstået, og eleven inddrager i tilstrækkeligt omfang relevante aspekter i behandlingen af tekst og emne.

5. Paradigmatiske eksempler

Følgende eksempler er bygget op om emner som kan behandles i et eller flere forløb, gerne på forskellige klassetrin. Emnerne er valgt ud fra hvad elever erfaringsmæssigt finder relevant og interessant, og hvad der findes tilgængeligt materiale om, som kan bruges på dette niveau af sprogtiltagelsen.

5.1 Familieliv i arabiske lande

<i>Mål:</i>	Formålet på dette niveau er primært at opbygge et grundlæggende ordforråd, træne relevante strukturer og give eleverne kendskab til emnet, sådan som det formidles gennem forskellige kilder. I det følgende år kan emnet bruges til at træne flere relevante gloser og grammatiske strukturer, sty...
-------------	--

<p><i>Materialie</i></p>	<p>situationsspil og dialoger samt øve eleverne i at producere længere tekster, både mundtligt og skriftligt. I danske forhold vil kunne inddrages på målsproget.</p> <p>På tredje år udbygges ordforråd og grammatiske strukturer og det vil være muligt for eleverne at producere længere tekster om emnet, samt læse/ forstå, reproducere og reflektere over enkle tekster i form af lydsekvenser.</p> <p>På alle niveauer vil det være hensigtsmæssigt at lave mundtlige og skriftlige opsamlinger, og at oprette en webside, så der skabes kontinuitet i arbejdet med emnet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brustad, Kirstin et.al. ”al-Kitab fi ta’ allum al-arabiya” (Georgetown University Press) tekst-, lyd- og videomateriale til dette tema. • Allen, Roger: Let’s learn Arabic. University of Pennsylvania, 1988 • Alish, Mahdi: Ahlan wa Sahlan. Functional Modern Standard Arabic for beginners. • Badawi et.al.:”Al-Kitab al-Asasi”, al-Munathamma, Tunis 1988 Younes, Munther: I Approach. Yale University Press, 1998 <p>It-ressourcer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.sdu.dk/om_sdu/institutter_centre/c_mellemoest/forskning/forskningsenheder/artikler_fra_pressen
<p><i>Tilrettelæggelse:</i></p> <p><i>Evaluering:</i></p>	<p>Familieliv i arabiske lande er et emne, man over de 3 år med fordel kan vende tilbage til og som giver mange muligheder for at vælge underområder, der kan forfølges specielt igennem forløbet.</p> <p>Fra begyndelsen vælges hvilken retning emnet skal gå i. I 1.g er valgmulighederne nok begrænset, senere aftaler klassen, hvad den specielt ønsker at rette fokus på.</p> <p>Inden man begynder på emnet, bør et grundlæggende ordforråd opbygges gennem øvelser, og emneforløbet holdes de overordnede linjer fast, så hver tekst føles relevant for hele emnet. Dette kan gøres gennem skriftligt arbejde, som eleverne kan gemme til 'næste omgang' eller til slut i forløbet.</p> <p>Mange temaer inden for dette emne vil kunne sammenlignes med elevernes egen situation, og der er mange muligheder for samtaleøvelser, mundtlige fremstillinger osv., der sammenlignes med elevernes egen situation. Hyppig brug af audiovisuelt materiale giver gode muligheder for at træne lytteforståelsen. Dette kan gøres i emne med forskellige fag som historie/samfundsfag/religion/film og tv/engelsk/ dansk.</p> <p>På første år kan evalueringen omfatte såvel gloser, ordforråd som basale grammatiske strukturer og eleverne kan udtrykke sig meget enkelt om emnet.</p> <p>På andet år kan evalueringen tage udgangspunkt i selvvalgt billedmateriale, der illustrerer emnet i Danmark og den valgte målgruppe. Fokus kan ligge på såvel indhold som fremlæggelsesform og præsentation. Også små situationer kan bruges til mundtlig evaluering.</p> <p>På tredje år uddybes temaet med læsning af kortere eller længere tekster. Der arbejdes med</p>

	diskursive niveau og med stringent sprogbeherskelse i udtrykket, både mundtligt og skriftligt.
<i>Eksempel på eksamensspørgsmål:</i>	Tekster hentet fra det foreslåede materiale

5.2 Immigration og eksil

<i>Mål:</i>	<p>Emnet ”Immigration og eksil” lægger op til at læse og lytte til både kortere og længere bearbejdede tekster. Målet er at eleverne skal kunne forstå hovedindholdet i teksternes almene problemstillinger formidlet gennem forskellige medier (tekst, lyd og billede) samt forstå de samfundsmæssige forhold der ligger til grund for emnet og reflektere over teksternes budskaber.</p> <p>Der sigtes imod at eleverne skal kunne indgå i samtale om emnet og formulere sig på et klart arabisk, både mundtligt og skriftligt, således at det afspejler deres evne til at redegøre for og analysere en aktuel samfundsmæssig problemstilling.</p>
<i>Materiale:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tekster om integration skrevet af danskboende unge med arabisk baggrund redigeret af Omar Dhahir (2000). Materialet er ikke publiceret, men kan sandsynligvis lånes hos forfatteren. • Brustad, K. et al.: al-Kitab fi ta'allum al-arabiya, vol. 1, indeholder tekst- video- og lydmateriale om emnet. • Avisartikler om livet i flygtningelejre og andre problemstillinger angående immigration
<i>Tilrettelæggelse:</i>	<p>Emnet egner sig bedst til at blive behandlet på andet og tredje år. Der vælges en eller flere kernetekster, og emnet indledes fx med et læreroplæg, afpasset til det fokus man har valgt på emnet. Tekstlæsningen tager udgangspunkt i kerneteksten(erne), der suppleres med paralleltekster på enten dansk eller andre fremmedsprog.</p> <p>Undervejs lægges der vægt på at opbygge et relevant ordforråd til emnet, og fællestemaerne i de valgte tekster understreges.</p> <p>Forskellige læse- og lyttestrategier kan hjælpe med at klare lidt vanskeligere tekster, så de så vidt muligt udvælges efter deres emnerelevans.</p> <p>Emnet kan danne udgangspunkt for mange arbejdsformer: mundtlige øvelser, fx ud fra personberetninger, der dramatiseres er et oplagt eksempel. Billedmateriale som fx pressefotos er også et godt udgangspunkt for samtale. Derefter gruppearbejde om selvvalgt tekst med henblik på fremlæggelse. For at sikre at eleverne har styr på emnet, kan det afsluttes med at samle de forskellige gruppeoplæg i et fælles dokument som gøres tilgængeligt for alle elever, evt. på klassens webside.</p>

<i>Evaluering:</i>	<p>Kan læses med engelsk, historie, samfundsfag.</p> <p>Kernetekst(er) evalueres via afsluttende, skriftlig opgave. Produktkrav til gruppearbejde er en selvproduceret dialog/dramatisering af gruppens tekst, der fremføres for klassen. Dialog/drama afleveres og gemmes på fælles konference mhp. vidensdeling/eksamensforberedelse. Det specifikke ordforråd evalueres ved oversættelser eller cloze-(udfyldnings-) opgaver</p>
<i>Eksempel på eksamensspørgsmål:</i>	Tekster hentet fra det foreslåede nævnte materiale

5.3 Ægypten

<i>Mål:</i>	<p>Igennem dette emne kan undervisningen udvikles i flere retninger. Som tema er der rige muligheder at tage fat i: mad, særlige ægyptiske traditioner, historie, musik, litteratur etc. Den ægyptiske dialekt anbefales til dagligdags vendinger, høflighedsfraser og når eleverne skal gives en fornemmelse af betydningen af diglossi i den arabiske verden. Ægypten er desuden et turistland, hvilket kan være et alternativt tematisk omdrejningspunkt.</p> <p>Eleverne skal mundtligt og skriftligt på arabisk kunne beskrive aspekter af kultur og dagligliv i Ægypten. Det kan gå ned til simple deskriptive fremstillinger i 1. og 2. år af det daglige liv til mere dybdegående tekster om sociale problemstillinger i 3. år. Gennem arbejdet med forskellige teksttyper bliver eleverne bevidste om og kan redegøre for sproglige forskelligheder.</p>
<i>Materiale:</i>	<p>Sværhedsgraden afhænger meget af den konkrete tekst. Nogle tekster kan bygge videre på et ordforråd fra overgangs- eller begyndertekster, der beskriver mange hverdagssituationer i disse ægyptiske miljøer med madlavning, indkøb, gadeliv o.a.</p> <p>Grundbogen "al-Kitab fi ta'allum al-'arabiyya" bruger en almindelig middelklasse ægyptisk familie som gennemgående tema og indeholder informationer om ægyptisk kultur og samfund.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allen, Roger: Let's learn Arabic. University of Pennsylvania, 1988 • Alish, Mahdi: Ahlan wa Sahlan. Functional Modern Standard Arabic for beginners. Yale University Press, 2000 • Brustad, K. et .al.: "al-Kitab fi ta'allum al-'arabiyya", vol. 1, (Georgetown University Press., 1996 el. senere) med tilhørende DVD og CDer. • Younes, Munther: Elementary Arabic: An Integrated Approach. Yale University Press, 1998

<i>Tilrettelæggelse:</i>	<p>Emnet er fleksibelt og kan bruges over flere år i en dynamisk proces. På begynderniveauet kan små dialoger og hverdagssituationer danne udgangspunkt for samtaleøvelser. Et stykke tid efter begynderfasen begynder behandlingen af det egentlige emne. Man kan derefter vende tilbage til det en eller to gange, når eleverne har flere forudsætninger, og her uddybe med sværere tekster og mere komplicerede baggrundsforhold.</p> <p>Der gives en introduktion til Ægyptens historie, politik og demografi. Der benyttes tekster med stigende sværhedsgrad om en familie eller et miljø i Ægypten. Eleverne træner i at perspektivere hver tekst dels til deres viden om landet, og dels til deres viden om den pågældende familie/miljø, som de har opbygget igennem de tidligere tekster.</p>
<i>Evaluerings:</i>	<p>Lytteforståelse kan evalueres ved en forståelsestest efter sekvenser af lydbånd eller videoudsendelser uden undertekst. Tilsvarende kan også laves efter et læreroplæg på arabisk. Elevernes mundtlige redegørelse kan evalueres både efter fagligt indhold og efter sproglige kriterier, fx efter en fremlæggelse i klassen. Skriftlige opgaver kan evalueres ud fra samme kriterier.</p> <p>Kendskabet til ægyptisk dialekt indgår jf., bekendtgørelsen, både på forståelses- og mundtligt niveau. Samtalefærdighed kan evalueres ud fra bundne situationsøvelser, der kan bygge på parallelsituationer ud fra de læste tekster. Emnets specifikke ordforråd kan testes gennem ordlister der skal oversættes, eller beskrivelsesøvelser ud fra parallelbilleder.</p>
<i>Eksempel på eksamensspørgsmål:</i>	<p>Ovennævnte materialeliste indeholder egnede tekster til eksamen.</p>

5.4 Arabisk litteratur og kultur

<i>Mål:</i>	<p>Stifte bekendtskab med en eller flere vigtige litterære personer og arabisk kulturel produktion. Værkerne perspektiveres til den historiske og kulturelle baggrund, og til den arabiske litterære tradition.</p> <p>Sproglige mål i form af dialog og præsentation af situationer og litterære aspekter i værkerne.</p>
<i>Materiale:</i>	<p>I lærebogssystemerne er der kortere baggrundsartikler om Yusuf Idris, Naguib Mahfuz, Nizar Qabbani og Umm Kulthum. Tekster af disse forfattere kan findes i</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allen, Roger: Let's learn Arabic. University of Pennsylvania, 1988 • Alish, Mahdi: Ahlan wa Sahlan. Functional Modern Standard Arabic for beginners. Yale University Press, 2000 • Brustad, K. et .al.: "al-Kitab fi ta'allum al-'arabiyya" (Georgetown

	<p>University Press., 1996 el. senere) med tilhørende DVD og CDer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hafez: A Reader of Modern Arabic Short Stories, Saqi Books 2000. • Khouri: Readings in Modern Arabic Litterature, E.J. Brill 1971.
<i>Tilrettelæggelse:</i>	<p>Ubearbejdede tekster er vanskelige selv på tredje år. Det anbefales at starte med med tekster af forfattere som Idris, Qabbani og Kulthum på andet år, mens Mahfouz næppe kan bruges før tredje år. Teksterne bør glosseres rigeligt, og der bør fokuseres på det overordnede indhold i teksterne i stedet for detaljer, for at gøre læsningen overkommelig. Afhængigt af fokus i udvælgelsen, indledes forløbet med biografiske, historiske eller litterære oplæg.</p> <p>Forfatterens univers giver mange muligheder for mundtlige øvelser, både situationer for samtale ud fra tekstens handling, mere litterære samtaler om analyse, handlingsreferat osv., og skriftligt kan der laves oversættelser, referater, personkarakteristikker osv. Ved emnets afslutning bør der foreligge et større dokument fra klassen, der samler og fastholder de forskellige arbejdsområder. Det kan laves ved at fordele skriftlige opgaver mellem forskellige grupper, der har ansvaret for hvert sit område, bede eleverne om at skrive det på computer og lægge det ind på klassens webside.</p>
<i>Evaluering:</i>	<p>Lytteforståelse kan evalueres efter læreroplæg eller lydbånd. Den mundtlige præstation kan evalueres efter situationsdialoger bygget løst på tekstens personer eller efter en mundtlig fremlæggelse. De skriftlige produktioner kan være mindre oversættelser eller øvelser undervejs samt det større skriftlige slutprodukt.</p>
<i>Eksempel på eksamensspørgsmål</i>	<p>Andre (lette) tekster af forfatterne.</p>